

QORTI CIVILI - PRIM' AWLA

IMHALLEF

**ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI
B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.**

Illum it-Tlieta, 31 ta' Ottubru 2023

Kawza Numru: 4

Rikors Guramentat Numru:- 867/2016JVC

Josephine sive Joyce Dimech [K.I.
379262(M)]

vs

Pasqualino sive Lino Chircop [K.I.
352865(M)]

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat ta' Josephine sive Joyce Dimech li jaqra kif isegwi:

1. 'Illi l-attrici u l-konvenut huma wlied tad-defunt Victor Chircop detentur tal-karta tal-identita' 195433(M) li miet nhar is-6 ta' Settembru 2016, kopja tac-certifikat tal-mewt hawn anness **Dok FG1**.
2. Illi safejn taf ir-rikorrenti hi u l-intimat l-unici eredi ta' missierhom
3. Illi r-rikorrenti tixtieq li ssir id-divizjoni tal-eredita' tal-mejjet Victor Chircop.
4. Illi jirrizulta li l-intimat Pasqualino sive Lino Chircop qieghed jappropja ghalih flejjes u qieghed jaghmel uzu minn proprjeta' formanti parti mill-istess eredita'.
5. Illi z-zewg partijiet gew moghtija donazzjoni mill-istess decujus tul hajtu u ghalhekk hemm lok li fl-istess ezercizzju ta' divizjoni issir kumpensazzjoni mill-intimat a favur ir-rikorrenti sabiex issir divizjoni ekwa u in konformita' mal-ligi bejn il-kontendenti.

Ghaldaqstant in vista tal-premess, l-esponenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti joghghobha:

1. Tiddikjara li l-kontendenti huma l-eredi universali tad-decujus Victor Chircop detentur tal-karta tal-identita' 195433(M) li miet nhar is-6 ta' Settembru 2016.
2. Tillikwida, okkorrendo permezz ta' periti nominandi, il-massa ereditarja tal-istess decujus Victor Chircop.

3. Tiddividi, okkorrendo permezz ta' periti nominandi, l-istess massa ereditarja f'porzjonijiet ugwali bejn il-kontendenti u taghti dawk l-ordnijiet u direttivi necessarji u opportuni sabiex titwettaq tali divizjoni.

Bl-ispejjez kontra l-intimat li huwa minn issa ngunt in subizzjoni.'.

Rat ir-risposta guramentata u l-kontro-talba ta' Pasqualino sive Lino Chircop li taqra kif isegwi:

1. 'Preliminarjament, l-attrici ghandha tiddikjara l-fatti kollha maghrufa lilha dwar l-eredita' ta' missierha, tipprezenta d-dokumenti kollha relattivi u tipprova l-interess guridiku taghha fl-azzjoni proposta minnha.

L-attrici ddikjarat biss li '*safejn taf ir-rikorrenti hi u l-intimat [huma] l-unici eredi ta' missierhom*'. Dan minkejja li ma pprezentat ebda prova skont il-ligi dwar kif tinsab regolata l-istess eredita', filwaqt li taf tajjeb li giet dizereditata ghal ragunijiet serji validi fil-ligi bit-testment *unica charta* tal-genituri tal-partijiet pubblikat min-Nutar Mary Grech Pace fit-12 ta' Mejju 1999; u li prezentement hemm pendenti talba quddiem din il-Qorti, kif presjeduta, ghal dikjarazzjoni li t-tesment modifikattiv tal-genituri tal-partijiet pubblikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar 2015 huwa null u ma jiswiex (Rik. Gur. Nru. 267/2016LSO).

2. Preliminarjament ukoll, u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, l-intempestivita' tal-azzjoni

attrici in kwantu diretta biex l-attrici tottjeni dikjarazzjoni gudizzjarja li hija u l-eccepjent huma eredi ta' missierhom Victor Chircop, billi l-attrici naqset li turi min ghandu jedd ghall-istess eredita', filwaqt li f'kaz li jirrizulta li l-eccepjent huwa eredi ta' missieru, huwa ghad irid jikkunsidra jekk jaccettax il-wirt jew jirrinunzjax ghalih, wara li din il-Qorti tiddeciedi dwar it-talba rikonvenzjonali tieghu.

3. Fil-mertu u f'kull kaz, it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri wara li l-attrici tipproduci l-provi skond il-ligi dwar kif tinsab regolata l-eredita' ta' missier il-kontendenti Victor Chircop.

Illi l-esponent eccepjent qed jipprevalixxi ruhu minn din il-kawza u in linea ta' rikonvenzjoni jaghmel kontro-talba u ghalhekk jippremetti u bil-gurament tieghu jiddikjara li jaf personalment:

Illi l-eccepjent konvenut u l-attrici rikonvenzjonata huma ahwa, ulied il-mejtin Victor Chircop u Cetta Chircop nee Xuereb.

Illi Cetta Chircop mietet fit-13 ta' Novembru 2015; u mir-ricerki testamentarji taghha jidher li kienet ghamlet b'kollox tliet testmenti *unica charta* flimkien ma' zewgha Victor Chircop, tnejn fl-atti tan-Nutar Mary Grech Pace

tal-15 ta' Mejju 1995 u tat-12 ta' Mejju 1999, u l-iehor fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon tat-13 ta' Frar 2015.

Illi bit-testment taghhom tat-12 ta' Mejju 1999, Victor Chircop u Cetta Chircop hassru t-testmenti precedenti taghhom, hallew b'titolu ta' legat favur xulxin l-uzufrutt generali ta' gidhom, ezentaw lill-eccepjent mill-obbligu li jikkonferixxi fil-qasma tal-wirt dak kollu soggett ghall-kollazzjoni u l-imputazzjoni, u nnominawh eredi universali taghhom, filwaqt li ddizeredaw lill-attrici rikonvenzjonata u lil uliedha fit-termini tal-art. 622 u 623 tal-Kodici Civili.

Illi bit-testment taghhom tat-13 ta' Frar 2015, Victor Chircop u Cetta Chircop innominaw b'werrieta taghhom lill-eccepjent u lill-attrici rikonvenzjonata, obligawhom jikkonferixxu lura fil-massa ereditarja dak soggett ghall-kollazzjoni, u ddikjaraw ukoll li s-self li hi u zewgha kienu hadu minghand l-eccepjent kien saldat u li l-artijiet li nxtraw f'Haz-Zebbug fil-fatt kienu jappartjenu lilha u lil zewgha.

Illi l-imsemmi testment ta' Victor u Cetta konjugi Chircop publikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar 2015 huwa null ghall-finijiet u l-effetti kollha tal-ligi, minhabba li fost ohrajn ma jidhirx li gie publikat fil-prezenza ta' zewg xhieda, u f'kull kaz huwa nieqes minn htigijiet rikjesti bil-ligi ghall-validita' tieghu.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi u prevja kull dikjarazzjoni ohra li tirrizulta mehtiega, l-esponent jitlob

bir-rispett illi din il-Qorti joghghobha tiddikjara u tiddeciedi li t-testment ta' Victor Chircop publikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar 2015 huwa nieqes minn htigijiet essenzjali mehtiega ghall-validita' tieghu, u konsegwentement null u ma jiswiex.

Bl-ispejjez kontra l-attrici li tibqa' ingunta minn issa ghas-subizzjoni.'.

Rat ir-risposta guramentata ghal-kontro-talba ta' Josephine sive Joyce Dimech li taqra kif isegwi:

1. 'Illi l-azzjoni rikonvenzjonali ta' Pasqualino sive Lino Chircop hija u fi kwalsiasi kaz l-istess Pasqualino sive Lino Chircop m'ghandux l-interess guridiku necessarju sabiex jippromovi tali azzjoni u dan fid-dawl tat-tieni eccezzjoni mqajma mill-istess Pasqualino sive Lino Chircop fir-risposta guramentata tieghu ghar-rikors guramentat promotur;
2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost it-talba rikonvenzjonali ta' Pasqualino sive Lino Chircop hija infondata fil-fatt u fid-dritt *stante* li din it-talba hija minghajr fundament guridiku u fattwali u intiza biss biex ghat-talbiet tal-esponenti fir-rikors guramentat promotur;
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost it-testment ippublikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar 2015 huwa validu fil-ligi kif ser jigi ppruvat fil-mori ta' din il-

kawza;

4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-intimat Pasqualino sive Lino Chircop fl-azzjoni rikonvenzjonali tieghu jiddikjara *"Illi l-imsemmi testment ta' Victor u Cetta Chircop publikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar 2015 huwa null ghal finijiet u l-effetti kollha tal-ligi, minhabba li fost l-ohrajn ma jidhirx li gie publikat fil-prezenza ta' zewg xhieda, u f'kull kaz huwa nieqes minn htigijiet rikjesti bil-ligi ghall-validita' tieghu"* minghajr ma jindika jew jaghti hjiel ta' x'inhuma l-htigijiet rikjesti bil-ligi ghall-validita' li huma fit-testment minnu ndikat. Ghalhekk fl-ewwel lok l-intimat Pasqualino sive Lino Chircop ghandu jiddikjara b'mod immedjat x'inhuma dawn il-htigijiet rikjesti bil-ligi u li huma mankanti u fit-tieni lok l-esponenti qieghda tiriserva d-dritt li tressaq eccezzjonijiet ulterjuri wara li l-intimat jaghmel tali dikjarazzjoni.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra l-intimat Pasqualino sive Lino Chircop li huwa minn issa ngunt in subizzjoni.

Dikjarazzjoni tal-fatti ta' Josephine sive Joyce Dimech [K.I. 379262(M)].

Tesponi bir-rispett u bil-gurament taghha tiddikjara li s-segweni fatti tafhom personalment.

1. Illi sa' fejn taf l-esponenti ma' jirrizultawx fatti li ghandhom iwasslu ghan-nullita tat-testment unica charta maghmul

minn ommha u missierha fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon tat-13 ta' Frar 2015;

2. Illi l-eredita' ta' Victor u Cetta Chircop hija regolata permezz ta' zewg testmenti unica charta in atti Nutar Mary Grech Pace u in atti Nutar Pierre Falzon;
3. Illi Pasqualino sive Lino Chircop ma jistax jirrinunzja ghal wirt ta' missieru meta qed jigbor flus u jaghmel uzu minn propjeta' li hija parti mill-istess wirt;'

Rat l-affidavits, xhieda, certifikat tal-mewt, noti medici tal-Psikjatra Joseph Spiteri, kopja tal-atti tal-mandat ta' deskrizzjoni bin-numru 1310/2016 fl-ismijiet Josephine sive Joyce Dimech -vs- Pasqualino sive Lino Chircop et, ritratti, dokumenti u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat illi fil-verbal tat-8 ta' Novembru, 2016 id-difensuri tal-partijiet irrilevaw li hemm kawza ohra fl-istess ismijiet (Cit nru: 267/2016) fejn hemm ukoll kontro-talba sabiex l-ahhar testment jigi dikjarat null u billi jitratta l-istess eredita' jitolbu li l-kawzi jimxu kontestwalment, u li l-provi li jingabru fl-ewwel kawza jghoddu wkoll ghal din il-kawza;

Rat ir-rikors tal-intimat Pasqualino sive Lino Chircop intavolat nhar it-3 ta' Lulju, 2018 fejn b'referenza ghal mandat ta' deskrizzjoni bin-numru 1310/2016 fl-ismijiet Josephine sive Joyce Dimech -vs- Pasqualino sive Lino Chircop u martu Anna Chircop fuq il-fond 164, Apartment 12 f'Tower Road, Sliema talab sabiex il-Qorti joghghobha tawtorizzhom jizbankaw ic-cwieviet tal-fond taghhom imsemmi mir-registru tal-Qorti, rat ir-risposta tar-rikorrenti Josephine sive Joyce Dimech datata 16 ta' Lulju, 2018 a

fol. 72 et seq tal-process, u rat id-digriet tal-Qorti datat 16 ta' Novembru, 2018 fejn il-Qorti laqghet it-talba u awtorizzat l-izbank tac-cwieviet tal-fond msemmi mir-rikorrenti u rat ukoll in-nota tal-intimat Chircop intavolata nhar id-19 ta' Novembru, 2018 b'referenza ghas-safe mizmum fil-fond in kwistjoni;

Rat illi fil-verbal tas-16 ta' April, 2019 il-kawza baqghet differita ghas-sentenza fuq il-kontro-talba tal-intimat u rat is-sentenza ta' l-ewwel Qorti moghtija nhar is-27 ta' Gunju, 2019 a fol. 81 et seq tal-process fejn permezz taghha l-Qorti ddecidiet billi filwaqt li cahdet l-eccezzjonijiet kollha tal-attrici rikonvenzjonata ghall-Kontro-talba ghar-ragunijiet spjegati laqghet it-talba tal-intimat rikonvenzjonat u ddikjarat li t-testment ta' Victor Chircop ippublikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar, 2015 huwa nieqes minn htigijiet essenzjali mehtiega ghall-validita' tieghu u konsegwentement null u ma jiswiex.

Rat illi s-sentenza tas-27 ta' Gunju, 2019 giet appellata mir-rikorrenti Josephine sive Joyce Dimech u nghatat decizjoni mill-Qorti tal-Appell nhar is-6 ta' Ottubru, 2020 a fol. 35 tal-process tal-Appell allegat mal-kawza odjerna fejn permezz taghha l-Qorti tal-Appell cahad l-appell u kkonferma s-sentenza tal-Ewwel Qorti. Peress li l-Qorti tal-Appell qies l-appell fieragh ikkundanna lill-attrici thallas lill-konvenut l-ispejjez ghal darbtejn (Artikolu 223(4) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta);

Rat illi fil-verbal tal-20 ta' Jannar, 2021 Dr Franco Galea ghall-attrici kkontenda li gialadarba t-testment maghmul min-Nutar Pierre Falzon gie dikjarat null il-kawza trid timxi fuq il-binarju tat-testment precedenti li fih l-attrici giet diseredata. Id-diseredazzjoni skont il-Ligi dejjem trid tkun ippruvata minn min jallegaha u ghalhekk jinkombi lil konvenut li jressaq il-provi dwar l-istess. In

oltre t-talbiet tal-attrici m'humix marbutin ma' testment partikolari izda l-ewwel talba hija talba ghal dikjarazzjoni li z-zewg kontendenti huma eredi tal-genituri taghha, rat ukoll illi Dr Pawlu Lia ghall-konvenut ghamel referenza ghall-azzjoni promossa mill-attrici fejn premettiet illi hija eredi bis-sahha ta' testment pubbliku min-Nutar Pierre Falzon tat-13 ta' Novembru, 2015 u talbet li din il-Qorti tiddikjaraha eredi u b'konsegwenza tillikwida l-assi ereditarji tal-genituri u taghtiha sehemha qua eredi. Illi t-testment imsemmi tat-13 ta' Novembru, 2015 gie dikjarat mill-Qorti tal-Appell li sar b'qerq u konsegwentement huwa null. Jibqa ghalhekk ghall-attrici li fl-ewwel lok u qabel kull kunsiderazzjoni ohra turi li ghandha bazi ghal premessi taghha u li ghadhom rilevanti fid-dawl ta' dawk il-premessi t-talbiet maghmula minnha. It-termini tal-kawza stabbilithom l-attrici stess u hi ghalhekk trid turi li ghad baqalha interess fit-termini kif proposti minnha u rat li l-Qorti ddekretat li stante li r-rikors guramentat huwa bbazat fuq zewg testmenti mhux wiehed u stante wkoll li l-Ligi tirrikjedi li min jallega d-diseredazzjoni jrid iressaq prova taghha, u stante li appuntu fl-ewwel eccezzjoni tieghu l-intimat qed jeccepixxi l-istess, il-Qorti f'dan l-istadju qed tordna l-inverzjoni tal-provi dwar l-ewwel eccezzjoni tal-intimat. Konsegwentement il-Qorti rriservat li taghti wkoll ordni jekk ikun il-kaz dwar it-tieni eccezzjoni preliminari tal-intimat;

Rat illi fil-verbal tat-23 ta' Gunju, 2021 il-Qorti rrilevat li sas-sena 2010 hija kienet avukat fl-ufficju tal-Avukat Michael Sciriha li kien l-avukat ta' Carmelo Dimech izda sa fejn taf hi qatt ma rraprezentatu fil-proceduri msemmija fil-kawza odjerna u rat li l-avukati tal-intimat iddikjaraw li ma jsibux oggezzjoni li l-Qorti kif preseduta tkompli tisma' l-kawzi;

Rat illi fil-verbal datat 28 ta' Gunju, 2023 id-difensuri tal-partijiet ghamlu trattazzjoni orali liema trattazzjoni giet traskritta u tinsab fl-atti a fol. 154 et seq tal-process u fl-istess seduta l-kawza giet differita ghal-lum ghad-decizjoni;

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

,
Illi minn harsa lejn ir-rikors promotur jirrizulta li l-kawza odjerna hija l-*actio familiae erciscundae* fejn ir-rikorrenti Josephine sive Joyce Dimech qieghda titlob il-likwidazzjoni u d-divizjoni tal-massa ereditarja tal-mejjet missierha Victor Chircop li gie nieqes nhar is-6 ta' Settembru, 2016 (fol. 5). Ir-rikorrenti Dimech issostni li z-zewg partijiet gew nominati bhala unici eredi ta' missierhom Victor Chircop u ghalhekk tixtieq id-divizjoni tal-eredita' tieghu.

Illi l-intimat eccepixxa li r-rikorrenti ghandha tiddikjara l-fatti kollha maghrufa lilha dwar l-eredita' ta' missierha, tipprezenta d-dokumenti kollha relattivi u tipprova l-interess guridiku taghha fl-azzjoni minnha proposta. Sostna li r-rikorrenti ddikjarat biss li '*safejn taf r-rikorrenti hi u l-intimat [huma] l-unici eredi ta' missierhom*', dan minkejja li ma pprezentat l-ebda prova skont il-ligi dwar kif tinsab regolata l-istess eredita', filwaqt li taf tajjeb li giet diseredata ghal ragunijiet serji validi fil-ligi bit-testment *unica charta* tal-genituri publikat min-Nutar Mary Grech Pace fit-12 ta' Marzu, 1999 u li prezentement hemm pendenti talba quddiem din il-Qorti ghal dikjarazzjoni li t-testment modifikattiv tal-genituri tal-partijiet publikat min-Nutar Pierre Falzon fit-13 ta' Frar, 2015 huwa null u ma jiswiex (Rik. Gur. Nru: 267/2016). Fit-tieni lok l-intimat eccepixxa preliminarjament u minghajr pregudizzju ghall-

ewwel eccezzjoni l-intempestivita' tal-azzjoni attrici in kwantu diretta biex ir-rikorrenti tottjeni dikjarazzjoni gudizzjarja li hi u l-intimat huma eredi ta' missierhom Victor Chircop, billi r-rikorrenti naqset turi min ghandu jedd ghall-istess eredita' filwaqt li jekk jirrizulta li l-intimat huwa eredi ta' missieru huwa ghadu jrid jikkunsidra jekk jaccettax l-wirt jew jirrinunzjax ghalih, wara li din il-Qorti tiddeciedi dwar it-talba rikonvenzjonali tieghu. Imbaghad fil-mertu eccepixxa li t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

Illi l-intimat Chircop ipproceda wkoll bl-intavolar ta' kontro-talba fejn sostna li t-testment ta' missieru Victor Chircop datat 13 ta' Frar, 2015 fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon huwa null ghall-finijiet u effetti tal-ligi, minhabba, li fost ohrajn, ma jidhirx li gie ppubblikat fil-prezenza ta' zewg xhieda u huwa nieqes mill-htigijiet rikjesti bil-ligi ghall-validita' tieghu.

Illi b'decizjoni preliminari tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili datata 27 ta' Gunju, 2019 (fol. 251), dwar it-talbiet rikonvenzjonali maghmula mill-intimat, il-Qorti kif diversament preseduta ddecidiet billi filwaqt li cahdet l-eccezzjonijiet tal-attrici rikonvenzjonata ghall-Kontro-talba ghar-ragunijiet spjegati, laqghet it-talba tal-intimat rikonvenzjonant u ddikjarat u ddecidiet li t-testment ta' Victor Chircop ippublikat fit-13 ta' Frar, 2015 fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon huwa nieqes minn htigijiet essenzjali mehtiega ghall-validita' tieghu u konsegwentement huwa null u ma jiswiex. Din id-decizjoni giet ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru, 2020 (a fol. 41 tal-process tal-Qorti tal-Appell).

Illi fid-dawl tad-decizjoni tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili, kkonfermata fl-Appell, stante li l-ahhar testment ta' Victor Chircop

gie dikjarat null, it-testment applikabbli fic-cirkostanzi huwa dak tat-12 ta' Mejju, 1999 fl-atti tan-Nutar Mary Grech Pace (fol. 92). Illi fl-imsemmi testment tat-12 ta' Mejju, 1999 it-testatur Victor Chircop fis-seba' artikolu ddisereda lil bintu Josephine sive Joyce Dimech u lill-uliedha u dan ai termini tal-Artikoli 623 tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta u fejn iddikjara li bintu flimkien ma' wliedha pubblikament sawtu lit-testatur u ta' dan l-agir instabu hatja mill-Qorti tal-Magistrati. Dan apparti atti ohra ta' mohqrija u disrispett *di fronte* ghat-testatur fl-imghoddi:

' Is-Seba Artikolu.

It-testaturi jiddikjaraw illi huma qedin jiddizeredetaw lil binthom Josephine maghrufa bhala Joyce Dimech mart Carmelo Dimech u lill-uliedha u ai termini tal-Artikoli sitt mija u tnejn u ghoxrin (622) u sitt mija u tlieta u ghoxrin (623) tal-Kodici Civili , Kapitulu Sittax tal-Ligijiet ta' Malta, it-testaturi jiddikjaraw illi l-imsemmija binthom Josephine maghrufa bhala Joyce Dimech flimkien mal-erba uliedha u zewgha pubblikament sawtu lit-testaturi u ta' dana l-agir nstabu hatja hekk kif jidher mid-decizjonijiet tal-Qorti tal-Magistrati li kopji taghhom qed jigu hawn annessi ma' dan it-testment bhala Dokumenti markati b'ittra "A", "B", "C" u "D".'.

Ikkunsidrat ulterjorment:

L-ewwel eccezzjoni preliminari - ir-rikorrenti trid tipprova l-interess guridiku taghha fl-azzjoni proposta minnha:

Illi l-intimat Pasqualino sive Lino Chircop bhala l-ewwel eccezzjoni preliminari eccepixxa li r-rikorrenti ghandha tiddikjara l-fatti kollha maghrufa lilha dwar l-eredita' ta' missierha,

tipprezenta d-dokumenti kollha relattivi u tipprova l-interess guridiku taghha fl-azzjoni proposta minnha.

Illi t-talbiet proposti mir-rikorrenti fir-rikors promotur bazikament huma tlieta li jitrattaw (i) dikjarazzjoni li l-partijiet f'din il-kawza huma l-eredi universali tal-mejjet Victor Chircop, (ii) likwidazzjoni tal-massa ereditarja tal-istess Victor Chircop, u, finalment (iii) divizjoni tal-istess massa ereditarja ta' Victor Chircop f'porzjonijiet ugwali bejn il-kontendenti u taghti dawk l-ordnijiet u direttivi necessarji u opportuni sabiex titwettaq tali divizjoni.

Illi l-Qorti tinnota li inizjalment ir-rikorrenti Josephine sive Joyce Dimech kellha l-interess guridiku necessarju sabiex tipprocedi bit-talbiet proposti minnha, billi l-wirt u successjoni tal-mejjet missierha Victor Chircop kien regolat bit-testment tat-13 ta' Frar, 2015 atti Nutar Pierre Falzon. Fl-imsemmi testment ir-rikorrenti u l-intimat kienu nominati bhala werrieta. Madanakollu l-affarijiet inbidlu bid-dikjarazzjoni ta' nullita' tal-imsemmi testment tat-13 ta' Frar, 2015 atti Nutar Pierre Falzon bis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili tas-27 ta' Gunju, 2019 (fol. 251) ikkonfermata fl-Appell, fejn ir-rikorrenti ma baqghetx aktar eredi, dan peress li fit-testment precedenti ta' Victor Chircop tat-12 ta' Mejju, 1999 atti Nutar Mary Grech Pace hija giet diseredata.

Illi kif gie ritenut mill-Qorti taghna, '...illi presuppost specifiku tal-azzjoni gudizzjarja - "actio nata" - hu l-interess guridiku. Dan ghaliex, kif maghruf u accettat pacifikament, ma jistax jinghad li tezisti azzjoni minghajr interess. "Il mezzo di tutelare un diritto leso o immediatamente minacciato non puo' essere eservitata senza un interesse, essendo assiomatico che l'interesse è la misura delle azioni ed è il motivo che giustifica l'accesso alle aule di

giustizia” - “**Negte Edgardo Moore -vs- Onor. Joseph Huber**”, Appell Civili, 25.05.1923 (**Kollez. Vol XXV.i.506**).

Gie, imbaghad, ulterjorment spjegat illi dak li jirrigwarda l-element ta’ l-attwalita` tal-interess “mhuwiex bizzejjed li l-interess ikun jezisti fil-mument tal-bidu tal-kawza imma jrid ukoll jibqa’ jissussisti sa l-ahhar taghha” - “**Terence Edward Crossey -vs- Mario Blackman**”, Prim’Awla, Qorti Civili, 25 ta’ Mejju 1965 (**Vol XLIX pII p924**), konfermata in sede appell fil-11 ta’ Frar 1966 (Vol L pI p45). Fl-istess sens id-decizjoni tal-Qorti ta’ l-Appell tas-17 ta’ Frar 1993 in re:- “**Joseph Sammut et noe -vs- Carmelo Attard**”.

Evidentement dan il-kuncett hu msejjes fuq ir-ragonament illi gjaladarba d-domanda proposta f’gudizzju trid iggib lill-attur “rizultament vantagguz jew utili” (**Kollez Vol XXXVII pI p56**) hu jenhtiegli li jmantni din id-domanda mill-bidu tal-iter tal-kawza sa l-ezitu taghha b’mod li jintwera minnu li l-interess jibqa’ jissussisti matul id-durata shiha ta’ l-azzjoni u mhux fil-bidu biss taghha. Li jfisser illi jekk l-azzjoni ma tkunx kapaci twassal ghal tali rizultat utli ghal min jipproponiha minhabba fatt sopravvenut ghall-istituzzjoni tal-kawza li jezawrixxi jew jestingwi l-interess dik l-azzjoni ma tistax tregi.¹.

Illi fil-kaz odjern id-dikjarazzjoni tan-nullita’ tat-testment tat-13 ta’ Frar, 2015 atti Nutar Pierre Falzon bid-decizjoni tal-Prim’Awla tal-Qorti Civili, kif ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell, biddlet it-termini tal-vertenza billi issa l-kawza m’ghadiex wahda ta’ divizjoni tal-eredita’ ta’ Victor Chircop pero’ kontestazzjoni tad-diseredazzjoni u konsegwenti hlas tas-sehem riservat. Kif ritenut diversi drabi, l-Imhalled civili, ghandu, fl-ghoti tas-sentenza f’kawza, joqghod rigorozament fil-limiti tal-kontestazzjoni b’mod

¹ Ara decizjoni fl-ismijiet **Veronique u Charmaine ahwa Amato Gauci -vs- Marco u Anna konjugi Zammit** tad-19 ta’ Mejju, 2004 deciza mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri).

illi waqt li hu obligat jokkupa ruhu mill-kwistjonijiet kollha dedotti fil-gudizzju mill-partijiet, minn naha l-oħra ma jistax jitratta u jirrisolvi kwistjonijiet li l-partijiet ma ssollevawx u ma ssottomettewx għad-decizjoni tiegħu, ammenokke non si tratta minn kwistjonijiet ta' ordni pubbliku li l-Imhalled hu obligat jirrileva "ex officio".²

Illi fic-cirkostanzi din il-Qorti hija prekluziva milli tiddeciedi l-azzjoni odjerna billi hija tenuta toqghod fit-termini tal-vertenza, u b'mod partikolari fit-termini ta' dak mitlub fir-rikors promoter. Dan kuntrarjament għal dak li targumenta r-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha. Dipiù, l-Qorti ma tistax tipprocedi billi huwa car li l-interess guridiku tar-rikorrenti fit-talbiet kif promossi minnha ma baqax jissussisti fil-mument li nghatat id-decizjonitan-nullita tat-testament li kien jinnomina lill-attrici bhala eredi. Jsegwi għalkhekk li l-azzjoni odjerna ma tistax tregi kif proposta.

Illi għaladarba l-Qorti ser tghaddi sabiex tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-intimat li r-rikorrenti m'għandiex interess fit-talbiet promossi, l-Qorti m'għandiex għalfejn tinoltra oltre fl-eccezzjonijiet l-oħra tiegħu f'dan l-istadju.

Decizjoni:

Għaldaqstant għar-ragunijiet kollha suesposti din il-Qorti taqta' w'tiddeciedi l-kawza odjerna kif isegwi billi tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-intimat Pasqualino sive Lino Chircop stante li rrizulta l-karenza ta' interess guridiku tar-rikorrenti fl-azzjoni kif promossa minnha għar-ragunijiet spjegati u bhala konsegwenza tghaddi sabiex tichad it-talbiet kollha tar-rikorrenti. Il-kwistjoni

² Ara decizjonijiet fl-ismijiet **Joseph Gatt -vs- Joseph Galea** tat-12 ta' Lulju, 1965 deciza mill-Qorti tal-Appell u **Regina mart Francis Cacciottolo -vs- Francis Cacciottolo** tat-30 ta' Gunju, 1976 deciza mill-Qorti tal-Appell.

tal-validita' o meno tad-diseredazzjoni tar-rikorrenti tibqa' mpregudikata bejn il-partijiet.

Bl-ispejjez kollha nterament a karigu tar-rikorrenti.

Moqrija.

Onor. Imhallef Dr. Joanne Vella Cuschieri

B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.

31 ta' Ottubru, 2023

Cora Catania

Deputat Registratur

31 ta' Ottubru, 2023